

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології
Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика усного і писемного російського мовлення

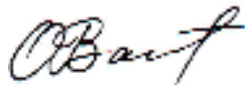
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Російська мова і друга іноземна мова
статус дисципліни	Нормативна

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	VII, VIII
Кількість кредитів ЕКТС	12
Мова навчання	Російська
Форма підсумкового контролю	Іспит

Розробник: Бондар М.В. – доцент кафедри східної і слов'янської філології,
канд. філол. наук, доцент

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «08» червня 2023 року

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 12 від «12» червня 2023 року

Голова вченої ради
факультету

(С. В. Сорокін)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є сформувати комунікативну компетенцію на рівні С1 відповідно до системи оцінювання Ради Європи, тобто подальший розвиток навичок говоріння, аудіювання, читання й письма у відповідності до третього сертифікаційного рівня володіння російською мовою як іноземною (ТРКИ-III / С1); закріплення знань студентів з фонетики, лексики та граматики, необхідних для спілкування у межах тематичних блоків, визначених програмою IV курсу; оволодіння метамовним апаратом, стратегією та тактикою відбору мовних засобів відповідно до комунікативної ситуації та комунікативних завдань; розширення фонових знань студентів у соціально-культурній сфері.

Комунікативна компетенція студента на рівні С1 (ТРКИ-III) складається із загального володіння мовою та володіння матеріалом, актуальним для професійно орієнтованої мовленнєвої діяльності, для наукового стилю й вужче – мови спеціальності студента.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) **12** кредитів ЄКТС; **360** год., у тому числі:

практичні заняття – **190** год.

самостійна робота – **170** год.

3. Передумови до вивчення навчальної дисципліни:

Володіння російською мовою студентами-іноземцями на початку 4 курсу має відповідати рівню В2 в системі оцінювання Ради Європи. Досягнення рівня В2 (ТРКИ-II) володіння російською мовою дозволяє іноземцю задовольняти основні комунікативні потреби при спілкуванні з носіями мови в соціально-побутовій, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах. Цей рівень забезпечує необхідну базу для успішної комунікації в умовах мовного середовища з використанням обмеженого набору мовних засобів. Відповідно до цього студенти повинні:

3.1. Знати норми літературної російської мови (орфоепічні, акцентуаційні, лексичні, словотвірні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні, орфографічні, пунктуаційні тощо), вивчення яких передбачено попередніми рівнями володіння російською мовою.

3.2. До мовленнєвих умінь висуваються такі вимоги:

Аудіювання. Студент повинен розуміти на слух інформацію закінченого за змістом аудіотексту відповідної тематики (актуальної для соціально-побутової, офіційно-ділової та соціально-культурної сфер спілкування), у якому використовуються експліцитні способи вираження змісту, а допустимі імпліцитні характеризуються високою частотністю та стандартизацією моделей продукування смислу; досягати необхідних рівнів розуміння в різних сферах і ситуаціях спілкування відповідно до заданих параметрів соціальних та поведінкових характеристик спілкування; розуміти основний тематичний зміст, а також найбільш функціонально значиму смислову інформацію, що відображає наміри мовця; розуміти семантику окремих фрагментів тексту, а також ключових одиниць, що визначають особливості розвитку теми; розуміти основні соціально-поведінкові характеристики мовця; розуміти основні цілі та мотиви мовця, характер його ставлення до предмета мовлення й реципієнта, що виражені в аудіотексті експліцитно. При діалогічному мовленні студент повинен зрозуміти на слух основний зміст діалогу, комунікативні наміри його учасників.

Читання. Студент повинен уміти: отримувати з тексту фактичну інформацію, виділяти основну та другорядну інформацію, розуміти експліцитно виражене ставлення автора; отримувати інформацію про зміст тексту в цілому, визначати тему, ідею, а також відтворювати схему розвитку сюжету; при читанні художньої літератури стежити за розвитком подій, викладених у тексті, кваліфікувати спосіб повідомлення, визначати ставлення автора до зображуваних подій, висловлювати власне ставлення до прочитаного.

Письмо. Студент повинен уміти: репродукувати письмовий та аудіотекст, демонструючи вміння виділяти основну інформацію, здійснювати компресію шляхом

виключення другорядної інформації; продукувати власний письмовий текст, що відноситься до офіційно-ділової сфери спілкування; здійснювати дистанційне письмове спілкування, вести записи на основі побаченого чи прочитаного з елементами типізованих композиційних компонентів.

Говоріння. Студент повинен уміти: досягати певних цілей комунікації в різних сферах спілкування з урахуванням різних соціальних і поведінкових ролей у діалогічній та монологічній формах мовлення; організовувати мовлення в формі діалогу, виступати ініціатором діалогу-розпитування, послуговуватися тактикою мовленнєвого спілкування (розпочинати, закінчувати розмову в ситуаціях різного ступеня складності, вербально висловлювати комунікативне завдання, уточнювати деталі повідомлення); продукувати монологічне висловлювання: опис конкретних і абстрактних об'єктів, опис важливих для мовця подій у різних видо-часових параметрах, роздуми на актуальні теми, висловлювання власних думок, аргументація, елементи оцінки, висновки; досягати мети комунікації в ситуації вільної бесіди, де роль ініціатора належить співрозмовнику й де потрібне вміння реалізувати тактику мовленнєвої поведінки, характерної для спонтанного спілкування в рамках вільної бесіди (переважно соціо-культурні теми).

3.3. Активна частина словника охоплює 6000 одиниць, що забезпечує спілкування в рамках тематичного та інтенційного мінімумів відповідного сертифікаційного рівня.

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - російська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	обов'язковий компонент
назва дисципліни:	Практика усного і писемного російського мовлення
код навчальної дисципліни:	ОК1
статус дисципліни:	нормативна
курс:	IV
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	VII, VIII

Навчальна дисципліна «Практика усного і писемного російського мовлення» для іноземних студентів четвертого курсу зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно) входить в основну частину професійного циклу підготовки бакалаврів. Курс включає в себе:

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Політика та суспільство.

Тема 1.1. Суспільство й соціальна стратифікація.

Тема 1.2. Актуальні проблеми сучасного суспільства.

Тема 1.3. Політичний устрій України.

Тема 1.4. Механізми проведення виборів.

Граматичний аспект: Коротка та повна форми прикметників у складі складеного іменного присудка. Сміслові та стилістичні особливості використання коротких й повних форм прикметників у російській мові. Стилiстичне використання категорії числа іменників. Іменники, що мають лише форму однини чи множини. Іменники, що мають різне значення в

однині та множині. Словотвір прикметників із значенням якості. Словотвір прислівників із значенням якості. Словотвір прикметників із значенням ступеня якості та суб'єктивної оцінки. Словотвір прислівників із значенням ступеня якості та суб'єктивної оцінки. Лексико-семантичні групи дієслів.

Змістовий модуль 2. Економіка.

Тема 2.1. Гроші в житті сучасної людини.

Тема 2.2. Економія як стиль життя.

Тема 2.3. Кредити.

Тема 2.4. Економічні проблеми сучасного суспільства.

Граматичний аспект: Порядок слів у нейтральному стилі. Поняття теми й реми. Загальноінформативні висловлювання – представлення ситуації в цілому. Нерозчленовані висловлювання з неперехідними дієсловами. Нерозчленовані висловлювання з перехідними дієсловами. Комунікативна ціль – повідомлення інформації про предмет. Предмет мовлення (тема) – підмет. Предмет мовлення (тема) – залежна словоформа чи детермінант. Комунікативна ціль – ствердження або заперечення якої-небудь дії. Словотвір іменників із значенням суб'єктивної оцінки: зменшеності, зневаги, пестливості, згрубілості, збільшеності, одиничності. Лексико-семантичні групи дієслів. Префіксально-постфіксальний спосіб творення дієслів.

Змістовий модуль 3. Людина та суспільство

Тема 3.1. Соціалізація та її основні етапи.

Тема 3.2. Права та свободи громадян.

Тема 3.3. Злочин та покарання.

Тема 3.4. Моральний вибір.

Граматичний аспект: Частково інформативні висловлювання: повідомлення про час дії. Частково інформативні висловлювання: повідомлення про місце дії. Частково інформативні висловлювання: повідомлення про спосіб дії. Частково інформативні висловлювання: повідомлення про суб'єкт дії. Частково інформативні висловлювання: повідомлення про об'єкт дії. Головні та додаткові засоби актуального членування російського мовлення. Стилистичне використання категорії роду іменників. Родові відмінності в іменниках, що позначають особу. Словотвір іменників із значенням особи. Словотвір іменників із значенням збірності. Префіксальний та префіксально-постфіксальний спосіб творення дієслів. Лексико-семантичні групи дієслів.

Змістовий модуль 4. Сучасні технології.

Тема 4.1. Інтернет та його вплив на людину.

Тема 4.2. Технологічний розвиток суспільства в 21 столітті.

Тема 4.3. Смарт-технології.

Тема 4.4. Вплив технологій на розвиток сучасного мистецтва.

Граматичний аспект: Поняття інверсії. Форми інверсії. Інверсія в різних функціональних стилях. Функції інверсії. Словотвір іменників із значенням відносної ознаки. Словотвір іменників із значенням відносної ознаки, що яскраво не виявляється. Словотвір іменників із значенням носія процесуальної ознаки. Лексико-семантичні групи дієслів.

Змістовий модуль 5. Екологічна ситуація та шляхи подолання глобальних проблем, які стоять перед людством у 21 столітті.

Тема 5.1. Екологічні проблеми XXI століття та шляхи їх вирішення.

Тема 5.2. Стихійні лиха.

Тема 5.3. Техногенні катастрофи.

Тема 5.4. Надзвичайні ситуації.

Граматичний аспект: Науковий стиль. Реферат як жанр наукової літератури. Різновиди рефератів. Схема-модель реферату. Засоби мовного оформлення реферату. Стандартні кліше для наповнення основної частини реферату. Скрепи як засоби зв'язку фрагментів реферату. Використання цитат у рефераті. Правила оформлення цитування. Правила оформлення бібліографії.

5. Завдання (навчальні цілі):

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення дисципліни, пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей:

1) Інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає транслявання інформації російською і другою іноземною мовами, застосування теорій та методів філологічної науки та/або здійснення перекладацької діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2) Загальних (ЗК):

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами, що вивчаються, з урахуванням сфери комунікації.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

3) Фахових (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 16. Здатність застосовувати набуті фахові знання, навички і вміння у певній мультикультурній професійно зорієнтованій комунікації з урахуванням принципів і культури міжнародного спілкування, толерантності.

4) Предметних компетентностей:

- володіння російською мовою для реалізації письмової та усної комунікації в ситуаціях професійного спілкування та спілкування в соціально-побутовій, у соціально-культурній, в офіційно-діловій сферах;
- здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоєпія;
- володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення потрібного прагматичного результату;
- доцільне використання стилістичних засобів, адекватних ситуації спілкування;
- здатність вільно користуватися спеціальною лінгвістичною термінологією;
- здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації;
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті й захисту інтелектуальної власності та її результатів;
- знання базових наукових джерел інформації з фаху, вміння самостійно здобувати, аналізувати, класифікувати, систематизувати та використовувати інформацію з застосуванням інформаційно-комунікативних та інноваційних технологій;
- планування, організація, здійснення та презентація прикладного дослідження; ефективна й компетентна участь у різних формах наукової комунікації.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінюванн та пороговий критерій оцінювання
Код	Результат навчання	<ul style="list-style-type: none"> ✓ пояснення, бесіда, розповідь, диктант, презентація, демонстрація, тест, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод, лінгвістичний розбір ✓ виконання практичних завдань і граматичних вправ під час аудиторних занять і самостійно; ✓ написання диктантів різних типів; ✓ виконання тестових завдань 	<p>Залежно від дидактичної мети використовуються різні види контролю за навчанням студентів: попередній, поточний, повторний, тематичний, підсумковий.</p> <p>Застосовуються наступні методи оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ усне опитування (репродуктивне, реконструктивне творче); ✓ перевірка письмових робіт студентів, які виконуються під час аудиторної роботи і самостійно; ✓ написання поточних контрольних робіт і диктантів; ✓ виконання індивідуальних завдань (презентацій, виступів з доповідями, рецензіями тощо); ✓ тестові форми контролю;
1.1	Знати лексичний, граматичний матеріал, вивчення якого передбачено навчальною програмою.		
2.1	<p>Аудіювання.</p> <ul style="list-style-type: none"> - максимально повно розуміти зміст, комунікативні наміри, а також соціальні та емоційно-експресивні особливості мовця; - сприймати основну смислову інформацію (на рівні загального, детального та критичного розуміння), а також комунікативні наміри, включаючи імпліцитно виражені наміри мовців, значущі для подальшого характеру полілогу; - сприймати інформацію соціально-культурного характеру, виражену як в експліцитній, так і в імпліцитній формі, на рівні загального, детального та критичного розуміння; - розуміти основну тему, а також найбільш функціонально значущу смислову інформацію, що відображає наміри мовця; - розуміти семантику окремих 		

	<p>фрагментів тексту й ключових одиниць, що визначають особливості розвитку теми;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти основні соціально-поведінкові характеристики мовця; - розуміти основні цілі та мотиви мовця, характер його ставлення до предмета мовлення й реципієнта, виражені в аудіотексті експліцитно. 	<p>з пропонованого теоретичного навчального матеріалу під час аудиторних занять і самостійно, в тому числі в Інтернеті;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ написання семестрової модульної контрольної роботи (МКР); ✓ складання іспиту.
<p>2.2</p>	<p>Читання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти й адекватно інтерпретувати тексти, що відносяться до соціокультурної сфери спілкування (з досить високим рівнем змісту прецедентної інформації); розуміти й адекватно інтерпретувати тексти офіційно-ділової сфери спілкування, представлені текстами постанов, законів, офіційними повідомленнями; - розуміти основний зміст науково-популярного тексту, а також логіку й емоційно-образні складові цього змісту; ідентифікувати однотипний зміст, виражений різними мовними засобами; - розуміти художній текст на рівні, що дозволяє проводити елементарний філологічний аналіз (виділяти основні теми тексту, визначати функціонально-сміслові типи мовлення, виявляти позицію оповідача); - детально розуміти інформацію, що міститься в тексті, та критично її осмислювати; - отримувати нову інформацію при переглядово-пошуковому читанні текстів, при зіставленні нового тексту з прочитаним раніше. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійне опанування навчальної наукової літератури з синтаксису; ✓ синтаксичний аналіз словосполучень і речень; ✓ самостійна підготовка рефератів, доповідей і виступ з ними під час занять, на наукових і науково-методичних конференціях з фаху 	
<p>2.3</p>	<p>Письмо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - продукувати письмовий текст проблемного характеру, що відноситься до соціально-культурної сфери спілкування, на основі відбору потрібного інформативного матеріалу, що включає, а при необхідності й поєднує, такі складні форми, як опис, розповідь, міркування з досить вираженими позиціями аргументації, переконання й оцінки; - продукувати власний письмовий текст, що відноситься до офіційно- 		

	<p>ділової сфери спілкування в суворій відповідності вимогам стандартних форм письмової мовленнєвої поведінки, що пред'являються до всіх членів соціуму; тип продукованого тексту: текст інформаційно-аналітичного характеру; повідомлення офіційно-ділового характеру; текст-міркування проблемного характеру з обов'язковою аргументацією власної точки зору (стаття, есе, рецензія);</p> <ul style="list-style-type: none"> - репродукувати письмовий та аудіотекст, демонструючи вміння аналізувати зміст тексту, виділяти в ньому потрібну інформацію, переробляти її відповідно до вимог жанру письмового спілкування; тип запропонованого тексту: письмовий або аудіотекст інформаційно-аналітичного, проблемного характеру; письмовий або аудіотекст описово-розповідного характеру з елементами оцінки (реклами). 	
<p>2.4</p>	<p>Говоріння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досягати певних цілей комунікації в ситуаціях з високим ступенем заданих параметрів з обов'язковим використанням набору різноманітних мовних засобів (синонімія, антонімія) відповідно до запропонованого завдання; - досягати певних цілей комунікації в кожній із сфер спілкування з урахуванням різних соціальних і поведінкових ролей у діалогічній та монологічній формах мовлення; - організувати своє мовлення у формі діалогу, полілогу, здійснювати тактику мовленнєвого спілкування, властиву організатору комунікації, що має на меті регулювання міжособистісних відносин, організацію трудового або навчального процесу; утримувати ініціативну роль у діалозі, забезпечувати психологічний комфорт, вербально висловлюючи комунікативну задачу, підхоплювати й розвивати думку співрозмовника, домагаючись досягнення комунікативної мети; - продукувати монологічні висловлювання, побудовані на 	

	<p>взаємопроникненні основних функціонально-сміслових типів мовлення з переважанням міркування, а також використанням опису й оцінки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати для побудови дискурсу стилістичні засоби, адекватні ситуації спілкування; - відстоювати власну позицію в умовах вільної бесіди в рамках запропонованої теми, пов'язаної з обміном думками з морально-етичних проблем. 	
2.5	Лексичний мінімум складає 12 тис. слів, до активного словника належить 7 тис. слів.	
3.1	Здійснювати мовне спілкування в усній та письмовій формах у рамках актуальної для даного рівня тематики.	
3.2	Демонструвати тактику мовленнєвої поведінки у ситуаціях офіційного / неофіційного, безпосереднього / опосередкованого спілкування; вміти комбінувати тактики мовленнєвої поведінки відповідно до цілей, завдань, часу, місця, соціального статусу та передбачуваної комунікативної компетенції співрозмовника, дотримуючись правил стилістичного оформлення мовлення; вербально реалізовувати: контактновстановлюючі, регулюючі, інформативні та оціночні інтенції, у випадку необхідності демонструвати їх комплексне використання.	
3.3	Іноземець повинен вміти орієнтуватися й реалізовувати комунікативні завдання адекватно своєму соціальному статусу та статусу адресата в наступних соціально й психологічно значущих ситуаціях спілкування (причому як в ситуації знаходження в зазначених пунктах, так і в ситуації обговорення подій, що там відбуваються): у соціально-побутовій сфері – при задоволенні особистих побутових потреб поза середовищем своєї професійної діяльності, для задоволення потреб у сфері суспільних інтересів при неофіційному спілкуванні;	

	<p>у соціально-культурній сфері – при задоволенні своїх естетичних і пізнавальних потреб під час сприйняття й обговорення творів літератури, мистецтва; при задоволенні соціальних потреб (морально-етичних, соціально-політичних і т. ін.);</p> <p>в офіційно-діловій сфері – при задоволенні соціальних потреб під час спілкування з представниками адміністративних, державних, соціальних установ і організацій.</p>	
4.1	Відповідальність студентів у керуванні процесом самопідготовки під час виконання самостійної роботи; вміння самостійно вибудувати свій навчальний графік.	
4.2	Здатність до логічного аналізу та критичного сприйняття інформації; чітка постановка мети й шляхів її досягнення.	
4.3	Уміння використовувати під час самонавчання свої знання; володіти основами мовної професійної культури; базовими навичками збору й аналізу мовних фактів з використанням традиційних методів і сучасних інформаційних технологій.	
4.4	Ефективно співпрацювати з оточенням для одержання позитивних результатів, володіння культурою спілкування.	

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання.

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни												
	1.1	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	4.4
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями мовами, що вивчаються, усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+			+	+	+	+	+	+			+	+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.		+	+								+	+	
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.										+		+	
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.								+				+	+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.												+	
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	+					+	+	+	+				+
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	+	+	+	+	+		+	+	+				
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів мовами, що вивчаються.				+	+		+	+	+				
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.												+	
ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	+	+		+	+	+	+	+	+				
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.											+	+	

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+					+					+	+	
ПРН 20. Набути навички ефективного спілкування російською мовою як усно, так і письмово у загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях, чітко й виразно висловлювати думки; адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до вимог комунікативної ситуації.	+			+	+	+	+	+	+				
ПРН 23. Мати навички ведення професійно орієнтованого спілкування, працювати в складних, критичних умовах, працювати в команді, залагоджувати конфлікти.								+	+			+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота	Іспит/диференційований залік
50		20	30

8.1 Форми та критерії оцінювання студентів:

– семестрове оцінювання:

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі: «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання усних відповідей:

Оцінка 5 балів за усну відповідь на практичному занятті ставиться, якщо студент достатньо повно, правильно й послідовно розкрив тему, виявив обізнаність у літературі з предмету, переконливо виклав свою точку зору на проблему, що розглядається, проілюстрував власними прикладами, дотримуючись при цьому норм російської літературної мови, продемонстрував варіативність у відборі лексичних одиниць та граматичних форм, які відповідають комунікативній ситуації. Дав фонетично коректну відповідь. Допускається 1-3 несуттєві фонетичні / лексичні / граматичні чи стилістичні помилки.

Оцінка 4 бали виставляється за повну, у цілому вірну, проілюстровану й послідовну відповідь, у якій може бути допущено неточності фактичного характеру, несуттєві погрішності в терміновживанні й не більше одного порушення послідовності викладу. Допускається 4 -7 фонетичних / лексичних / граматичних чи стилістичних помилок.

Оцінкою 3 бали оцінюється відповідь, у якій викладені основні положення теми, що розглядається (не менше 50% матеріалу). Допускається не більше двох погрішностей фактичного характеру, не більше двох неточностей терміновживання, не більше двох порушень послідовності викладу, 8-12 фонетичних / лексичних / граматичних чи стилістичних помилок.

Оцінка 2 бали ставиться, якщо тема розкрита менш ніж на 50%, допущено багато помилок фактичного характеру, наявні помилки у терміновживанні, порушена послідовність викладу матеріалу, не дотримані норми літературної мови.

0 балів виставляється, якщо не виконано в повному об'ємі жодної з вимог до форми та змісту.

Критерії оцінювання письмових завдань:

5 балів виставляється, якщо завдання виконане цілком і правильно. При цьому може бути допущена одна неточність в оформленні. Допускається 1-3 несуттєві орфографічні / лексичні / пунктуаційні чи стилістичні помилки.

4 бали ставиться при виконанні практичного завдання не менш ніж на 75%, при цьому може бути допущено дві неточності в оформленні. Допускається 4-5 несуттєвих орфографічних / лексичних / пунктуаційних чи стилістичних помилок.

3 бали ставиться, якщо практичне завдання виконане не менш ніж на 50%, при цьому допущено більше двох неточностей в оформленні. Допускається не більше 12 помилок орфографічного / лексичного / пунктуаційного чи стилістичного характеру.

2 бали може бути виставлено, якщо практичне завдання виконане менше ніж наполовину й при цьому допущено погрішностей більше, ніж для оцінки «задовільно».

0 балів виставляється, якщо практичне завдання не виконане.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

За завдання для самостійної роботи виставляється **5 балів**, якщо воно виконане правильно й творчо. Є чітке розуміння завдань, поставлених перед студентом. Відповідно до специфіки завдань для самостійної роботи студент повинен продемонструвати високий рівень засвоєння навчального матеріалу, логічність й чіткість викладу своїх думок, критичність мислення у розв'язанні проблемних питань та здатність до пошуку альтернативних варіантів вирішення проблеми, вміти обґрунтовано формулювати власну позицію з оцінкою певних явищ та необхідними аргументами, використовувати електронні освітні ресурси, писати реферати, оформлені відповідно до чинних вимог, робити презентації, конспектувати необхідні матеріали, переглядати відеоматеріали, безпомилково визначати основну й другорядну інформацію, давати чіткі визначення поняттям й термінам, дотримуватися основних норм літературної мови, вільно послуговуватися багатством мовних засобів та синонімічних можливостей мови.

4 бали ставиться при виконанні завдання не менш ніж на 75%, при цьому може бути допущено несуттєві неточності в оформленні. Робота має переважно творчий характер. Використано мовні засоби, які відповідають рівню володіння мовою з незначною кількістю орфографічних та стилістичних помилок. Студент демонструє непогане володіння термінологічним апаратом, засвоєння нового лексичного та фразеологічного матеріалу.

3 бали ставиться, якщо практичне завдання виконане не менш ніж на 50%, при цьому допущено неточності в оформленні, наявні помилки у відборі мовних засобів, недостатнє володіння термінологічним апаратом, часткове вживання нових лексичних і фразеологічних засобів. Студент пише простими реченнями та послуговується добре відомими мовними засобами, які вивчив на попередніх курсах, не може достатньо аргументувати свою позицію. Робота має недостатньо творчий характер. Студент не зовсім чітко зрозумів поставлені перед ним завдання.

2 бали може бути виставлено, якщо практичне завдання виконане менше ніж наполовину й при цьому допущено помилок більше, ніж для оцінки «задовільно». Робота виконана не самостійно, немає критичного осмислення інформації, студент не може висловити свою позицію та знайти необхідні аргументи. Відсутнє володіння термінологічним апаратом, новим лексичним та фразеологічним матеріалом. Студент не засвоїв необхідні граматичні теми. Не дотримано правил оформлення, які є обов'язковими для певних видів робіт (реферат, конспект, переказ), відсутні необхідні структурні елементи (вступ, основна частина, висновки).

0 балів виставляється, якщо завдання не виконане.

Критерії оцінювання тестових завдань:

Оцінювання тестів аналогічне оцінюванню письмових завдань (відсоток правильних відповідей від загальної кількості завдань).

Модульна контрольна робота

У кінці семестрового модулю проводиться модульна контрольна робота, яка передбачає комплексну перевірку рівня здобутих знань студента. Кожен вид роботи оцінюється за такими балами (критерії оцінювання аналогічні критеріям, які наведено за схожі види робіт вище).

Оцінка трансформується в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	– 20 балів;
«добре»	– 16 балів;
«задовільно»	– 12 балів;
«незадовільно»	– 8 балів.
неявка на МКР	– 0 балів

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії виставляється одна оцінка за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Ця оцінка трансформується в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Загальна оцінка за контрольну роботу виставляється як середньозважена оцінка відповідей на всі питання.

Ця оцінка трансформується в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	– 20 балів;
«добре»	– 16 балів;
«задовільно»	– 12 балів;
«незадовільно»	– 8 балів;
неявка на МКР	– 0 балів;

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру й рейтингового бала за МКР.

- підсумкове оцінювання:

У кінці VII-го семестру та у кінці VIII-го семестру – іспит.

Іспит приймається з урахуванням семестрового рейтингового бала за останній семестр, що передує екзамену (диференційованому заліку). При цьому на іспит виноситься весь обсяг навчального матеріалу з цієї дисципліни, встановлений програмою.

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 63 – 70, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – А. Підсумковий рейтинговий бал виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента 30 балів.

Іспит відбувається в усній формі. Максимальний екзаменаційний бал становить 30. Викладач оцінює відповідь студента на екзамені в 4-бальній шкалі, при цьому кожне питання екзаменаційного білета оцінюється в 4-бальній шкалі («відмінно» – «5», «добре» – «4», «задовільно» – «3», «незадовільно» – «2»), після чого встановлюється середнє арифметичне значення з округленням до цілої одиниці.

Ця оцінка трансформується в екзаменаційний рейтинговий бал у такий спосіб:

«відмінно»	– 30 балів;
«добре»	– 23 бали;
«задовільно»	– 18 балів;
«незадовільно»	– 0 балів.

Критерії оцінювання аналогічні поточному оцінюванню.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	Задовільно

60 – 63	Е	
0 – 59	FX	незадовільно

Якщо студент на екзамені з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал менше 42 балів, отримує позитивну екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою лише «задовільно», за шкалою ЄКТС – Е, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться 60 балів.

Екзаменаційні завдання відповідають змісту навчальної програми.

Екзаменаційний білет містить три завдання: 1. Робота з текстом. 2. Лексико-граматичні завдання. 3. Комунікативна ситуація.

Критерії оцінки за виконання екзаменаційних завдань:

1. Оцінювання роботи з текстом:

Оцінка **«відмінно»** ставиться, якщо: коректна фонетична презентація тексту; повне розуміння тексту й точна передача при переказі його змісту з максимальним використанням лексичного мінімуму; припускається 1–2 незначні фонетичні й не більше 2 граматичних або лексичних помилок.

Оцінка **«добре»** ставиться, якщо: коректна фонетична презентація тексту; повне розуміння тексту й точна передача при переказі його змісту з максимальним використанням лексичного мінімуму; припускається не більше 4 мовленнєвих помилок.

Оцінка **«задовільно»** ставиться, якщо: недостатньо коректна фонетична презентація тексту; неповне розуміння тексту, неточна, поверхова передача змісту у зв'язку з обмеженим лексичним мінімумом; припускається 5–6 граматичних а / або лексичних помилок.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться, якщо: некоректна фонетична презентація тексту; нерозуміння основного змісту тексту.

2. Оцінювання лексико-граматичних завдань:

Оцінка **«відмінно»** ставиться, якщо: усі завдання виконано повністю, дано повні відповіді на всі запитання; вживаний словниковий запас і граматичні структури відповідають поставленим завданням; допускається не більше 2 негрубих лексико-граматичних помилок і не більше 2 негрубих орфографічних помилок.

Оцінка **«добре»** ставиться, якщо: завдання виконано, але деякі аспекти, вказані в них, розкрито не повністю, є окремі порушення; студент припустився помилок, які не затруднюють розуміння речень (допускається не більше 4 негрубих лексико-граматичних помилок і / або не більше 4 негрубих орфографічних помилок).

Оцінка **«задовільно»** ставиться, якщо: завдання виконано не повністю в деяких аспектах; використано невиправдано обмежений словниковий запас, часто зустрічаються порушення у використанні лексики, деякі з них можуть затруднювати розуміння речень (не більше 4-х); є численні помилки елементарного рівня, або помилки є нечисленними, але затруднюють розуміння речень (допускається 5–6 помилок).

Оцінка **«незадовільно»** ставиться, якщо: завдання не виконано: зміст не відбиває тих аспектів, що вказано в завданні і / або не відповідає обсягові, який вимагається; розуміння змісту речень перешкоджається великою кількістю лексико-граматичних помилок.

3. Оцінювання говоріння:

Оцінка **«відмінно»** ставиться, якщо: завдання виконано повністю, тему розкрито в повному обсязі (розкрито всі аспекти, вказані в завданні, дано розгорнуті відповіді на 4-5 запитань; лексичні знання використано у відповідності з ситуацією спілкування, демонструється багатий словниковий запас; показано володіння складними та простими граматичними структурами, використовуються різні типи речень.

Оцінка **«добре»** ставиться, якщо: завдання виконано повністю, але тему розкрито не в

повному обсязі (не повністю розкрито аспекти, вказані в завданні, дано короткі відповіді на 2–3 запитання; лексичні знання в основному використано у відповідності з ситуацією спілкування).

Оцінка «**задовільно**» ставиться, якщо: завдання виконано частково: мету досягнуто не повністю, тему розкрито в обмеженому обсязі (не всі аспекти, вказані в завданні, розкрито; дано відповідь на 1 запитання або дано неточні відповіді на 2 запитання; лексичні знання з модуля використовуються мало; спостерігається певне утруднення при підборі слів і неточності в їхньому вживанні).

Оцінка «**незадовільно**» ставиться, якщо: завдання не виконано: мету спілкування не досягнуто; недостатній словниковий обсяг, неправильне вживання граматичних структур, численні мовленнєві помилки не дозволяють виконати поставлену комунікативну задачу; мовлення майже не сприймається на слух через неправильну вимову, некоректну побудову фраз і помилки у вживанні лексики.

Загальна оцінка за екзамен виставляється як середньозважена оцінка відповідей на всі питання. Ця оцінка трансформується в екзаменаційний рейтинговий бал у такий спосіб:

«відмінно» – 30 балів; «добре» – 23 бали; «задовільно» – 18 балів; «незадовільно» – 0 балів.

– **умови допуску до семестрового іспиту, диференційованого заліку:**

студент має відпрацювати усі пропущені години з дисципліни (форму відпрацювання визначає викладач).

8.2 Організація оцінювання

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна, самостійна, індивідуальна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії виставляється одна оцінка за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Ця оцінка трансформується в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50. Студент може виконати додатково індивідуальне завдання, яке також оцінюється в межах 5 балів і додається до семестрового рейтингового балу, але в межах 50 балів.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Модульна контрольна робота оцінюється в межах 20 балів, іспит - у межах 30 балів. Загальна рейтингова оцінка у межах 100 балів переводиться у національну чотирибальну систему та систему ЄКТС за прийнятою в Університеті шкалою.

Якщо студент на екзамені з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал менше 42 балів, отримує позитивну екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою лише «задовільно», за шкалою ЄКТС – E, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться 60 балів.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре

74 – 81	C	
64 – 73	D	Задовільно
60 – 63	E	
0 – 59	FX	незадовільно

9. Програма навчальної дисципліни

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма			
		Разом	у тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна роботи
Модуль 1.					
Змістовий модуль 1. Політика та суспільство.					
Тема 1.1. Суспільство й соціальна стратифікація.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Суспільство й соціальна стратифікація”. Крилаті вислови про суспільство та соціальну стратифікацію.			2	
	Коротка та повна форми прикметників у складі складеного іменного присудка.			2	
	Смислові та стилістичні особливості використання коротких й повних форм прикметників у російській мові.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полілог на тему: “Шляхи подолання соціальної нерівності”, полемічний полілог на тему: “Соціальна нерівність – це необхідна умова нормального розвитку суспільства”.			2	
Тема 1.2. Актуальні проблеми сучасного суспільства.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Актуальні проблеми сучасного суспільства”. Крилаті вислови про важливі соціальні проблеми.			2	
	Смислові та стилістичні особливості використання коротких й повних форм прикметників у російській мові.			4	
	Лексико-семантичні групи дієслів.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полілог: “Вплив актуальних проблем сучасного суспільства на життя людини”, полемічний полілог на тему: “Сучасне суспільство перейшло в завершальну стадію свого розвитку”.			2	
Тема 1.3. Політичний устрій України.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Державний устрій України. Політична			2	

	система”. Крилаті вислови про політику та державний устрій.				
	Стилістичне використання категорії числа. Іменники, що мають лише форму однини чи множини.			4	
	Іменники, що мають різне значення в однині та множині.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Портрет сучасного політичного лідера”, полемічний полілог на тему: “Політика – брудна справа, а політики – популярні”.			2	
Тема 1.4. Механізми проведення виборів.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Механізми проведення виборів в Україні”. Крилаті вислови про свободу вибору.			2	
	Словотвір прикметників із значенням якості.			2	
	Словотвір прикметників із значенням ступеня якості та суб'єктивної оцінки. Словотвір прислівників із значенням ступеня якості та суб'єктивної оцінки.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: проект: “Президентська виборча програма”, полемічний полілог на тему: “Вибори – це гра в демократію”.			2	
	Самостійна робота зі змістового модуля 1: <i>Доповіди:</i> Приклади дискримінації. Одна з актуальних проблем сучасного суспільства. Державний устрій рідної країни студента (Туреччини, Китаю, Кореї, Туркменістану тощо). Диктатор усіх часів і народів. Відомий політик і громадський діяч. Механізм виборів на батьківщині студента. <i>Твори:</i> Суспільство соціальної рівності. Зміна цінностей в 21 столітті. Ідеальний образ правителя. Моя передвиборча програма. <i>Презентація на одну з тем доповідей.</i> <i>Новини на відповідну тематику.</i> Публіцистичний стиль (стаття на суспільно-політичну тематику). Передвиборча кампанія. Агітація, пропаганда. Анкетування, опитування.				36
Змістовий модуль 2. Економіка.					
Тема. 2.1. Гроші в житті сучасної людини.					

	Лексичний мінімум теми. Текст: “Гроші в житті людини”. Крилаті вислови про гроші.			2	
	Порядок слів у нейтральному стилі. Поняття теми й реми. Загальноінформативні висловлювання – представлення ситуації в цілому.			2	
	Нерозчленовані висловлювання з неперехідними дієсловами. Нерозчленовані висловлювання з перехідними дієсловами.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полілог: “Гроші – це всесвітнє зло чи благо?”, полемічний полілог на тему: “Чому бідний? Бо дурний”.			2	
Тема 2.2. Економія як стиль життя.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Економія як стиль життя”. Крилаті вислови про економію.			2	
	Комунікативна ціль – повідомлення інформації про предмет. Предмет мовлення (тема) – підмет.			2	
	Предмет мовлення (тема) – залежна словоформа чи детермінант. Комунікативна ціль – ствердження або заперечення якої-небудь дії.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полеміка на тему: “Економія як спосіб збагачення”, полемічний полілог на тему: “Економія лише для бідних”.			2	
Тема 2.3. Кредити.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “За” і “проти” оформлення кредиту. Крилаті вислови про кредитування та борги.			2	
	Словотвір іменників із значенням зменшеності, зневаги, пестливості. Словотвір іменників із значенням згрубілості, збільшеності.			2	
	Словотвір іменників із значенням одиничності. Префіксально-постфіксальний спосіб творення дієслів.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полілог: “Кредити – це можливість повноцінного життя та інвестиції в майбутнє”, полемічний полілог: “Оформлення кредитів – це пастка банків”.			2	
Тема 2.4. Економічні проблеми сучасного суспільства.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Економічні проблеми сучасного суспільства”. Крилаті вислови про економіку.			2	
	Префіксально та префіксально-постфіксальний способи творення дієслів.			2	
	Лексико-семантичні групи дієслів.			2	

	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Економічна ситуація в Україні”, полемічний полілог: “Залежність економічного розвитку суспільства від його освітнього та культурного розвитку”.			2	
	Самостійна робота зі змістового модуля 2: <i>Доповіди:</i> Біографія дуже заможної людини. Поради, як стати багатим. Вигідні умови оформлення кредитів. Іноземна грошова одиниця. <i>Твори:</i> Роль грошей в житті людини. Мої способи економії. Щоб я хотів купити у кредит та на яких умовах. Мої майбутні інвестиції. Бюджет студента. <i>Презентація на одну з тем доповідей.</i> <i>Новини на відповідну тематику.</i> Офіційно-діловий стиль (зразки економічної ділової документації). Сімейний бюджет. Рекламний проспект. Презентація: .				36
Змістовий модуль 3. Людина та суспільство					
Тема 3.1. Соціалізація та її основні етапи.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Соціалізація та її основні етапи”. Крилаті вислови про вплив суспільства на життя людини.			2	
	Частково інформативні висловлювання: повідомлення про час дії. Частково інформативні висловлювання: повідомлення про місце дії.			2	
	Частково інформативні висловлювання: повідомлення про спосіб дії. Частково інформативні висловлювання: повідомлення про суб'єкт дії.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Соціалізація як необхідна умова життя в суспільстві”, полемічний полілог на тему: “Самотність – вимушений стан чи самодостатність”.			2	
Тема 3.2. Права та свободи громадян.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Всезагальна декларація прав та свобод громадян”. Крилаті вислови про права та свободи громадян.			2	
	Частково інформативні висловлювання: повідомлення про об'єкт дії. Головні та			2	

	додаткові засоби актуального членування російського мовлення.				
	Лексико-семантичні групи дієслів.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Порушення прав громадян у різних країнах”, полемічний полілог на тему: “Права та свободи громадян можуть захистити лише суворі закони”			2	
Тема 3.3. Злочин та покарання.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Злочин та покарання”. Крилаті вислови про злочин та покарання.			2	
	Стилістичне використання категорії роду. Родові відмінності в іменниках, що позначають особу.			2	
	Лексико-семантичні групи дієслів.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Механізми правового захисту громадян”, полемічний полілог на тему: “Справедливість покарання скоєному злочину та невідворотність покарання”, “Зло не завжди несе покарання”.			2	
Тема 3.4. Моральний вибір.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Труднощі морального вибору”. Крилаті вислови про моральний вибір.			2	
	Словотвір іменників із значенням особи. Словотвір іменників із значенням збірності.			2	
	Префіксальний та префіксально-постфіксальний способи творення дієслів.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Моральний обов'язок”, полемічний полілог на тему: “Свобода вибору породжує анархію”, “Бути хорошим чи поганим закладено генетично”.			2	
	Самостійна робота зі змістового модуля 3: <i>Доповіді:</i> Внутрішня ізоляція людини в сучасному суспільстві. Порушення прав жінок, чоловіків, дітей в різних країнах. Приклади дискримінації, ксенофобії, антисемітизму. Помилки судочинства ціною свободи. Приклади героїзму. <i>Теми:</i> Тиск суспільства на особистість. Порушення моїх прав. Аргументи “за” і “проти” смертної кари. Справедливість має перемагати.				36

	Презентація на одну з тем доповідей. Новини на відповідну тематику.				
	Офіційно-діловий стиль (правові документи). Написання резюме, заяви, пояснювальної записки.				
	Модульна контрольна робота за модуль 1			2	
	Разом годин за модулем 1	210		102	108
Модуль 2.					
Змістовий модуль 4. Сучасні технології.					
Тема 4.1. Інтернет та його вплив на людину.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Інтернет в житті сучасної людини”. Крилаті вислови про Інтернет.			4	
	Поняття інверсії.			2	
	Форми інверсії.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полілог: “Роль Інтернету в житті сучасної людини”, полемічний полілог на тему: “Інтернет – вбивця живого щирого спілкування”.			2	
Тема 4.2. Технологічний розвиток суспільства.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Сучасні технології”. Крилаті вислови про сучасні технології та технічний прогрес.			4	
	Інверсія в різних функціональних стилях.			2	
	Функції інверсії.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полілог: “Роль технічного прогресу в житті сучасної людини”, полемічний полілог на тему: “Батл між новітніми технологіями та класикою. Навіщо придумувати велосипед?”.			2	
Тема 4.3. Смарт-технології.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Смарт-хаус”. Крилаті вислови про футуризм.			4	
	Словотвір іменників із значенням відносної ознаки.			2	
	Словотвір іменників із значенням відносної ознаки, що яскраво не виявляється.			2	
	Вправи на розвиток зв’язного мовлення: бесіда-полілог: “Смарт-життя – новий етап технічного прогресу”, полемічний полілог на тему: “Технології – вигадка для лінивих багатіїв”.			2	
Тема 4.4. Вплив технологій на розвиток сучасного мистецтва					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Вплив технологій на розвиток сучасного мистецтва”. Крилаті вислови про сучасне			4	

	мистецтво.				
	Словотвір іменників із значенням носія процесуальної ознаки.			2	
	Лексико-семантичні групи дієслів.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Нові форми сучасного мистецтва, які виникли під впливом технічного прогресу”, полемічний полілог на тему: “Мистецтво самодостатнє та незалежне від технічного прогресу”.			2	
	Самостійна робота зі змістового модуля 4: <i>Доповіди:</i> Нові можливості Інтернету. Новітня технологія. Сучасне відкриття. Одна з нових форм сучасного мистецтва, що виникла під впливом технічного прогресу. <i>Теми:</i> Роль Інтернету в моєму житті. Роль технічного прогресу в моєму житті. Моє ставлення до сучасного мистецтва. <i>Презентація на одну з тем доповідей.</i> <i>Новини на відповідну тематику.</i> Сучасне мистецтво. Культурний діалог. Художній стиль (художній прозовий текст). Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту. Анонс, анотація книги, фільму.				30
Змістовий модуль 5. Екологічна ситуація та шляхи подолання глобальних проблем, що стоять перед людством у XXI столітті.					
Тема 5.1. Екологічні проблеми XXI століття.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Екологічні проблеми XXI століття”. Крилаті вислови про екологію.			4	
	Науковий стиль. Реферат як жанр наукової літератури. Різновиди рефератів.			2	
	Схема-модель реферату.			4	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Глобальні екологічні проблеми та шляхи їх вирішення», полемічний полілог на тему: “Вирішення екологічних проблем – справа держави”.			2	
Тема 5.2. Стихійні лиха.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Стихійні лиха”. Крилаті вислови про природні стихії.			4	
	Засоби мовного оформлення реферату. Стандартні кліше для наповнення основної частини реферату. Скрепи як засоби зв'язку фрагментів реферату.			4	

	Робота над текстами рефератів. Виявлення стандартних кліше, скреп та інших конструкцій.			2	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог на тему: “Руйнівні наслідки, викликані дією природних стихій”, полемічний полілог на тему: “Стихійні лиха – це помста природи за людський егоїзм”.			2	
Тема 5.3. Техногенні катастрофи.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Техногенні катастрофи”. Крилаті вислови про негативний вплив діяльності людини на навколишнє середовище.			4	
	Використання цитат у рефераті. Правила оформлення цитування.			2	
	Правила оформлення бібліографії.			4	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “Страшні наслідки техногенних катастроф”, полемічний полілог на тему: “Техногенні катастрофи – це халатність людей у використанні новітніх технологій”.			2	
Тема 5.4. Надзвичайні ситуації.					
	Лексичний мінімум теми. Текст: “Надзвичайні ситуації”. Крилаті вислови про неминучу катастрофу та апокаліпсис.			2	
	Аналіз рефератів.			2	
	Практика написання рефератів.			4	
	Вправи на розвиток зв'язного мовлення: бесіда-полілог: “НС 2020-2021 рр.”, полемічний полілог на тему: “НС – єднання людей перед лицем загрози людству в умовах загального хаосу”.			2	
	Самостійна робота зі змістового модуля 5: <i>Доповіді:</i> Екологічна ситуація в країні. Стихійні лиха у вас на батьківщині. Техногенні катастрофи у вас на батьківщині. НС у вас на батьківщині. <i>Теми:</i> Мій внесок у вирішення екологічних проблем. Краса природи та її руйнівна сила. Руйнівний вплив людини на навколишній світ. Життя в умовах НС. <i>Презентація на одну з тем доповідей.</i> <i>Новини на відповідну тематику.</i> Науковий стиль (науково-популярна стаття). Реферування наукової статті.				32
	Модульна контрольна робота за модуль 2.			2	

	Разом годин за модулем 2	150		88	62
	Усього годин	360		190	170

10. Рекомендовані джерела:

Основна (базова):

1. Гончарова Н.Н., Тарасенко В.И. Русский язык для иностранных студентов-филологов четвертого года обучения. Домашнее чтение. К.: ВИР УАН, Макаров: София, 2012. 408 с.
2. Крылова О.А., Хавронина С.А. Порядок слов в русском языке. М.: Русский язык, 1984. 231 с.
3. Лобанова Н.А. и др. Учебник русского языка для иностранных студентов-филологов (4-5 годы обучения). М.: Русский язык, 1988. 375 с.
4. Мунтян А.А., Надточий Е.Д. Практический курс устной и письменной русской речи: Учебное пособие для иностранных студентов-филологов четвертого года обучения. К.: ЦП Компринт, 2018. 214 с.
5. Тарасенко В.И. Русский язык для иностранных студентов-филологов четвертого года обучения: Учебное пособие для самостоятельной работы. К.: Изд.центр КНЛУ, 2008. 103 с.

Додаткова:

1. Александрова А.С., Кузьмич И.П., Мелентьева Т.И. Непропавшие сюжеты: Пособие по чтению для иностранцев, изучающих русский язык. М.: Русский язык, 2005. 248 с.
2. Аркадьева Э.В. и др. Когда не помогают слова...: Практикум по лексике современного русского языка. Ч.1, 2. М.: Флинта – Наука, 2006. 200 с.
3. Баско Н.В. Русский язык как иностранный. Русские фразеологизмы – легко и интересно: Учебное пособие. М.: Флинта – Наука, 2003. 152 с.
4. Белоброва Л.В. Славные имена: Учебное пособие. М.: Муравей-Гайд, 2001. 95 с.
5. Глазунова О.И. Грамматика русского языка в упражнениях и комментариях. Морфология. СПб.: Златоуст, 2000. 424 с.
6. Жаркова Е.Х., Кутукова Н.В., Ольхова Л.Н. Разговор по душам: Учебное пособие для изучающих русский язык. Продвинутый этап. СПб.: Златоуст, 2002. 87 с.
7. Каган О. В пути. Русская грамматика в контексте / О.Каган, Ф.Миллер, А.Кудима. NJ: Upper Saddle River, 2006. 398 с.
8. Колесова Д.В., Харитонов А.А. Золотое перо: Пособие по развитию навыков письменной речи. СПб.: Златоуст, 2001. 96 с.
9. Колесова Д.В., Харитонов А.А. Пишем эссе. СПб.: Златоуст, 2003. 100 с.
10. Ласкарева Е.Р. Чистая грамматика. СПб.: Златоуст, 2006. 336 с.
11. Попова Т.И. и др. Поговорим? Пособие по разговорной практике. Продвинутый этап. СПб.: Златоуст, 1999. 160 с.
12. Пугачева И.А. и др. Русский язык. Пишем изложение, составляем конспект: Учебное пособие для студентов-иностранцев. М.: Русский язык, 2003. 166 с.
13. Старовойтова И.А. Ваше мнение: Учебное пособие по разговорной практике. М.: Флинта: Наука, 2005. 288 с.
14. Шелякин М.А. Функциональная грамматика русского языка. М.: Русский язык, 2001. 288 с.
15. Юдина А.Д. Русский язык как иностранный: Наука без границ: Учебное пособие. М.: Флинта, 2004. 280 с.

Довідники:

1. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. М.: Советская энциклопедия, 1990. 685 с.
2. Розенталь Д. Э. Справочник по русскому языку. Словарь лингвистических терминов / Д. Э. Розенталь, М. А. Теленкова. М.: Оникс 21 век ИД ООО, 2003. 623 с.

3. Русский язык. Энциклопедия / под ред. Ю. Н. Караулова. М.: БРЭ, 2003. 704 с.
4. Шелякин М.А. Справочник по русской грамматике / М.А.Шелякин М: Издательство «Русский язык», 2005 355 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <https://slovphilology.knlu.edu.ua/>
2. Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
3. Сайт національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063934572778>